

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

<https://grd.gov.ua>

head@grd.gov.ua

Затверджено
Громадською радою доброчесності
17.03.2019
(нова редакція)

ВИСНОВОК
про невідповідність судді
Деснянського районного суду м. Києва
Лісовської Олени Володимирівни
критеріям доброчесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про суддю **Деснянського районного суду м. Києва Лісовську Олену Володимирівну** (далі – суддя), щодо якого проводиться кваліфікаційне оцінювання, Громадська рада доброчесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики.

Про ці факти Громадська рада доброчесності інформувала Вищу кваліфікаційну комісію суддів України під час конкурсу до Верховного Суду. 13.05.2017 Громадська рада доброчесності затвердила Висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Лісовської Олени Володимирівни критеріям доброчесності та професійної етики, а 02.06.2017 – Рішення про надання Вищій кваліфікаційній комісії суддів України інформації на доповнення до Висновку.

1. Суддя допускала дії та ухвалювала рішення, обумовлені політичними мотивами, маніпулюючи обставинами чи законодавством.

Суддя надала неправдиві відомості під час кваліфікаційного оцінювання для отримання позитивного результату при оцінці критеріїв професійної етики чи доброчесності для отримання позитивного результату.

(підпункт 1.8 п. 1, підпункт 3.5 п. 3 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

Суддя брала участь у переслідуванні учасників мирних протестів на початку 2014 року. Так, суддя притягнула до адміністративної відповідальності двох осіб, які були учасниками масових акцій протесту в період з 21.11.2013 по 28.02.2014, за начебто

невиконання вимог працівника міліції про зупинку транспортного засобу. При цьому за однакових обставин суддя у [першому](#) випадку застосувала штраф у розмірі 170 грн, а в [другому](#) - значно суворіше стягнення у виді позбавлення права керування транспортними засобами на три місяці.

Пізніше на підставі Закону України “Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України” від 21.02.2014 суддя звільнила зазначених осіб від адміністративної відповідальності (постанови №[45002108](#) і №[45002127](#)).

У письмових [поясненнях](#) Вищій кваліфікаційній комісії суддів України від 18.05.2017 суддя заперечила свою участь у переслідуванні учасників мирних протестів на початку 2014 року, посилаючись на те, що на момент притягнення нею двох осіб до адміністративної відповідальності *“не було відомо, що вказані особи були учасниками будь-яких мирних протестів, такі відомості у матеріалах справи відсутні, а самі особи про це у самому судовому засіданні не вказували”*.

На переконання Громадської ради доброчесності, суддя надала Вищій кваліфікаційній комісії суддів України неправдиву інформацію, оскільки її слова спростовуються змістом ухвалених нею є судових рішень.

Так, у постанові суду №[45002052](#) суддя дійшла висновку, що винність особи у скоєному адміністративному правопорушенні підтверджується, зокрема, рапортом працівника ДАІ, згідно з яким особа *“не зупинилася на його вимогу про зупинку, продовжила рух у складі колони”*. Щодо заперечень особи про те, що вона їхала до свого рідного брата в с. Нові Петрівці, то суддя оцінила цей факт таким, що *“не знайшов свого підтвердження в судовому засіданні і не був доведений належними доказами”*.

У постанові суду №[45002127](#) суддя зафіксувала пояснення особи, яку вона позбавила права керування транспортними засобами, і свідчення свідків про те, що вони їхали по *“вул. Богатирській у м. Києві у напрямку резиденції Президента України “Межигір’я” ... у гості до Президента України, оскільки хотіли з ним поспілкуватися. Рухалися вони в колоні автомобілів, але до резиденції не доїхали, так як було багато машин і вони залишили автомобіль біля ресторану, а потім пішли пішки до резиденції”*.

Загальновідомим є факт, що масові поїздки громадян до резиденції тодішнього президента В. Януковича “Межигір’я” були формою мирного протесту, про що суддя не могла не знати, не лише як суддя, а і як мешканець столиці. Так звані “диктаторські закони 16 січня”, які були прийняті за декілька тижнів до прийняття суддею зазначених постанов, були спрямовані зокрема й на боротьбу з такою формою протесту.

У неправдивості пояснень судді щодо необізнаності із тим, що особи, яких вона притягнула до відповідальності, були учасниками мирних протестів, переконує також застосування нею ж до цих осіб Закону України "Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України". Стаття 4 Закону зобов'язувала суди "(з)вільнити від адміністративної відповідальності осіб, які були учасниками масових акцій протесту, що розпочалися 21 листопада 2013 року, за вчинення в період з 21 листопада 2013 року по день набрання чинності цим Законом включно будь-яких адміністративних правопорушень, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення, за умови, що ці правопорушення пов'язані з масовими акціями протесту".

В обох постановках судді про застосування цього закону зазначено: "Дослідивши письмові матеріали справи, суддя приходять до висновку про необхідність звільнення ОСОБА_1 від адміністративної відповідальності за ст. 122-2 КпАП України" (№[45002108](#), №[45002127](#)). При цьому, як впливає з результатів співбесіди із суддею як кандидатом до Верховного Суду, жодних нових документів, які би додатково підтверджували, що притягнуті до відповідальності особи були учасниками мирних зібрань, у матеріалах справи не з'явилося.

Той факт, що за однакових обставин суддя в одному випадку застосувала штраф у розмірі 170 грн, а в другому - значно суворіше стягнення у виді позбавлення права керування транспортними засобами на три місяці, суддя пояснила тим, що приймала рішення "у межах санкції статті", "за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні всіх обставин справи у їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю". Однак з постановок зовсім не зрозуміло, чому однакові дії мали наслідком настільки різні санкції. Різниця полягала лише у тому, що в одному випадку особа пояснила, що "їхала до її рідного брата" (суддя цьому не повірила, але присудила незначний штраф), а в іншому – "у гості до Президента України" (суддя позбавила права керування транспортними засобами).

Отже, суддя ухвалювала рішення, керуючись політичною доцільністю, а не обставинами справи та законодавством.

Бангалорські принципи поведінки суддів визначають, що суддя повинен дотримувати високих стандартів поведінки суддів і обстоювати їх з метою поглиблення громадської довіри до судових органів, що має першорядне значення для підтримання незалежності судової гілки влади (п. 1.6).

Незалежність судів є прерогативою чи привілеєм, що надається не на користь власних інтересів суддів, а на користь забезпечення верховенства права та в інтересах осіб, що шукають і очікують правосуддя (Висновок №1 (2001) Консультативної ради

європейських суддів для Комітету міністрів Ради Європи про стандарти незалежності судових органів та незмінюваність суддів). Порухення принципу незалежності тотожне порухенню права всіх громадян, адже позбавляє їх надії на справедливість.

2. Суддя умисно або внаслідок вочевидь недбалого ставлення до виконання своїх обов'язків повідомила недостовірні відомості у декларації доброчесності, приховавши відомості про прояв недоброчесної поведінки.

Суддя надала неправдиві відомості межах юридичних процедур, які стосуються професійної діяльності чи кар'єри, для отримання позитивного результату.

Суддя порушила вимоги щодо несумісності.

(підпункти 3.1 і 3.5 п. 3, підпункт 4.12 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

Подаючи [заяву](#) відповідно до Закону України "Про очищення влади" від 08.10.2015, суддя вказала, що до неї не застосовуються заборони, встановлені цим Законом.

Однак відповідно до п. 13 ч. 2 ст. 3 Закону України "Про очищення влади" заборона протягом десяти років обіймати посади, щодо яких здійснюється очищення влади (люстрація), застосовується до судді, який ухвалив рішення про притягнення до адміністративної відповідальності осіб, звільнених від неї відповідно до Закону України "Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України" від 21.02.2014 О. В. Лісовська є такою суддею (див. п. 1 цього Висновку).

Отже, суддя вказала неправдиві відомості щодо незастосування до неї заборон, встановлених Законом України "Про очищення влади", а перебування О. Лісовської на посаді судді є порушенням вимог щодо несумісності.

Більше того, уперше подаючи декларацію доброчесності, суддя підтвердила, що до неї не застосовуються заборони, встановлені Законом України "Про очищення влади", а також вона не приймала рішення, передбачені ст. 3 Закону України "Про відновлення довіри до судової влади".

Однак правдивість твердження про незастосування до судді заборон, встановлених Законом України "Про очищення влади", спростована вище.

Крім того, п. 4 ч. 1 ст. 3 Закону України "Про відновлення довіри до судової влади в Україні" вимагає перевірити суддів, які ухвалювали рішення про накладення адміністративних стягнень на осіб, які були учасниками масових акцій протесту в період з 21.11.2013 по 10.04.2014 у виді позбавлення права керування транспортними

засобами за невиконання водіями вимог працівника міліції про зупинку транспортного засобу.

Суддя приймала саме таке рішення. Отже, й відповідне твердження у декларації доброчесності також є неправдивим.

У письмових [поясненнях](#) суддя зазначила, що, надаючи інформацію у декларації доброчесності, орієнтувалася на довідку голови свого суду про результати перевірки, передбаченої Законом України “Про очищення влади”, відносно судді О.В. Лісовської, а не на вимоги Законів України “Про очищення влади” і “Про відновлення довіри до судової влади в Україні”. Суддя визнала, що дані були внесені до декларації доброчесності “помилково, без урахування вимог Законів України “Про очищення влади” і “Про відновлення довіри до судової влади в Україні”.

Таким чином, суддя визнала неправдивість інформації у декларації доброчесності у рядках 17, 19. Цим також вона підтвердила поширення на неї заборон, установлених Законом України “Про очищення влади”, про що йшлося у висновку щодо неї. А це означає порушення вимог щодо несумісності, адже відповідно до ч. 1 ст. 54 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” перебування на посаді судді несумісне із наявністю заборони такої особі обіймати посади, щодо яких здійснюється очищення влади в порядку, визначеному Законом України “Про очищення влади”.

Верховний Суд в аналогічній ситуації [відмовив](#) у задоволенні позову колишнього судді про оскарження відмови у внесенні подання про призначення його на посаду судді:

“101. Суд відхиляє покликання позивача на Довідку за результатами перевірки в порядку ст. 4 Закону України «Про очищення влади» (а.с.57), за якою встановлено, що до ОСОБА_2 не застосовуються заборони, передбачені частинами третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади», з урахуванням рішення Ради суддів України № 23 від 03.03.2016 р.”, оскільки зазначена Довідка не є підставою для заповнення декларації доброчесності судді.

102. Як зазначено у ст. 62 Закону «Про судоустрій та статус суддів» декларація доброчесності судді складається з переліку тверджень, правдивість яких суддя повинен задекларувати шляхом їх підтвердження або непідтвердження.

103. Таким чином, виявлення у декларації доброчесності неправдивих тверджень, навіть якщо вони підтверджені довідкою за результатами перевірки в порядку ст. 4 Закону України «Про очищення влади», свідчить про порушення вимог щодо заповнення декларації.

104. Заповнюючи декларацію доброчесності, суддя ОСОБА_2, який приймав рішення про накладення адміністративних стягнень на осіб, які були учасниками масових акцій протесту, у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами на підставі статті 122-2 КУпАП, усвідомлював, що ці рішення передбачені ст. 3 Закону

України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» і про їх ухвалення необхідно зазначити у декларації. Проте не зробив цього».

Суддя повинен дбати про те, щоб його поведінка була бездоганною під кутом зору стороннього спостерігача (п. 3.1 Бангалорських принципів поведінки суддів). Викладене з очевидністю вказує на недотримання суддею цього принципу.

3. Суддя безпідставно не задекларувала своєчасно своє майно чи члена сім'ї, що є ліквідним активом.

(підпункт 4.6 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

Відповідно до статті 1 Кодексу суддівської етики суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду. Стаття 18 Кодексу вимагає від судді бути обізнаним про свої майнові інтереси та вживати розумних заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї.

Суддя, навіть будучи обізнаною про свої майнові інтереси та майнові інтереси членів своєї сім'ї, приховувала їх, що свідчить про ігнорування зазначених правил суддівської етики.

3.1. Згідно з декларацією особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за [2015](#) рік суддя задекларувала два автомобілі: Mitsubishi Outlander 2008 року випуску, придбаний в 2013 році чоловіком судді, та Toyota Camry 2009 року випуску, набутий суддею у користування в 2010 році.

Згідно з матеріалами суддівського досьє, суддя та її чоловік мали також право розпоряджатися вказаним автомобілем Toyota Camry на підставі довіреності з 22.12.2010 по 22.12.2013.

Однак до подання електронної декларації за 2015 рік суддя жодного разу не декларувала автомобіль Toyota Camry, у тому числі й у деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за той самий 2015 рік, і в декларації за 2014 рік, яку суддя подавала відповідно до Закону України «Про очищення влади».

У разі недостовірності відомостей щодо наявності майна (майнових прав), зазначених у деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, до судді мала бути застосована заборона, визначена Законом України «Про очищення влади»,

протягом десяти років обіймати посади, щодо яких здійснюється очищення влади (люстрація).

Щодо автомобіля Mitsubishi Outlander, що належить на праві власності чоловікові судді, то як пояснила суддя Громадській раді доброчесності, він *“був придбаний за рахунок коштів, отриманих від продажу автомобіля, що належав йому на праві власності”*.

Однак у наданих Громадській раді доброчесності майнових деклараціях судді, починаючи з 2001 року, жодного разу не було зазначено попередній автомобіль, який належав чоловікові, як і коштів від його продажу.

3.2. Станом на 2015 рік суддя мала на праві приватної власності, зокрема, квартиру в Києві площею 97,4 кв. м (придбана в 2009 році за 777 353 грн). Хоча уперше суддя задекларувала цю квартиру у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2011 рік, незважаючи на те, що квартири, що належать на праві приватної власності потрібно було декларувати й раніше у декларації державного службовця.

Більше того, суддя пояснила Громадській раді доброчесності, що зазначена квартира *“була придбана за рахунок коштів, отриманих після продажу квартири, отриманої на посаді судді, а також за рахунок коштів, що були надані батьками”*, а *“квартира отримана на посаді судді у 2005 році, площею 63 кв.м. (приблизно), приватизована в 2005-2006 році”*. Водночас суддя жодного разу раніше не декларувала квартиру, отриману на посаді судді, у майнових деклараціях, як і коштів, отриманих від її продажу.

3.3. Суддя задекларувала у 2015 році 150 000 грн готівкових коштів, які належать її чоловікові. Однак суддя жодного разу не задекларувала дохід чоловіка, який міг би стати джерелом походження такої суми грошових коштів, починаючи з 2001 року.

3.4. У письмових [поясненнях](#) суддя обгрунтувала з посиланням на підзаконні акти, чому в деклараціях державного службовця до 2010 року включно не зобов'язана була декларувати нерухоме майно, транспортні засоби, вклади в банках, цінні папери та інші активи (розділи IV-VI декларації).

Водночас законодавство не звільняло суддю від обов'язку задекларувати в межах загальної суми доходу державного службовця та членів сім'ї (розділ II декларації державного службовця) дохід від відчуження квартир у 2006 і 2010 роках, автомобіля у 2007 році.

Також суддя не спростувала факт недекларування у 2011-2013 роках належного їй та її чоловікові на підставі довіреності (з правом розпорядження) автомобіля Toyota Camry. Те, що суддя особисто ним постійно не користувалася (а отже, все-таки користувалася), не звільняло її від обов'язку внести відомості про цей автомобіль у розділі декларації про транспортні засоби, що перебувають у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта чи членів сім'ї декларанта.

Таким чином, попередній висновок Громадської ради доброчесності про невиконання суддею обов'язку щодо правдивого декларування майна і доходів також залишається актуальним.

Бангалорські принципи поведінки суддів визначають, що суддя повинен бути поінформованим про власні економічні інтереси як приватної особи або опікуна/піклувальника і докладати розумних зусиль для того, щоб бути поінформованим про економічні інтереси членів своєї сім'ї (п. 4.7).

Поведінка, яку демонструє суддя, не є еталоном порядності і справедливості, прикладом чесності, стриманості, врівноваженості. Така поведінка судді підриває упевненість громадян у справедливості судової системи.

На підставі викладених фактів Громадська рада доброчесності зробила оцінку про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики.

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)

Протокол
електронного голосування
(є невід'ємною складовою висновку)

17.03.2019 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 19-ма голосами з 20 голосів членів Ради.

У голосуванні взяли участь 19 членів:

- 1) Багрій Ігор
- 2) Валько Вадим
- 3) Воробйов Євген
- 4) Жернаков Михайло
- 5) Куйбіда Роман
- 6) Кулібаба Андрій
- 7) Марчук Антон
- 8) Маселко Роман
- 9) Мелких Едуард
- 10) Моторевська Євгенія
- 11) Остапенко Дмитро
- 12) Савчук Андрій
- 13) Серета Максим
- 14) Смалюк Роман
- 15) Стригун Дмитро
- 16) Соколенко Наталія
- 17) Чижик Галина
- 18) Шепель Тарас
- 19) Яким'як Олег

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)